

Živnostenská správa

JUDr. Veronika Smutná, Ph.D.

MP809Zk Správní právo II

Úterý 3. 4. 2018

Obsah

- Pojem
- Ústavní základy
- Prameny právní úpravy
- Základní pojmy a instituty
- Orgány
- Procesní postupy

Živnostenská správa

= správa na úseku živnostenského podnikání

Podnikání je vymezeno v soukromém právu

- dříve § 2(1) ObchZ (podnikání)
- nyní § 420(1) NOZ (nepřímo prostřednictvím **podnikatele**):
*„Kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku, je považován se zřetelem k této činnosti za **podnikatele**.“*

Obdobně vymezena **živnost** v § 2 živnostenského zákona

Živnostenské podnikání

- Provozování živnosti
- § 2 ŽivnZ

Živností je soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených tímto zákonem.

- jeho předmětem mohou být obecně
  - činnosti obchodní (§ 34)
  - činnosti výrobní (§ 42)
  - služby (§ 43 a § 44);
zákon pro ne stanoví podrobnosti rozsahu oprávnění

Ústavní základy

Čl. 2 Ústavy ČR

- (3) Státní moc slouží všem občanům a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon.
- (4) Každý občan může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá.

Čl. 2 Listiny

- (2) Státní moc lze uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví.
- (3) Každý může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá.

Čl. 4 Listiny

- (1) Povinnosti mohou být ukládány toliko na základě zákona a v jeho mezích a jen při zachování základních práv a svobod.

Ústavní základy

Čl. 26 Listiny

- (1) Každý má právo na svobodnou volbu povolání a přípravu k němu, jakož i právo **podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost.**
- (2) Zákon může stanovit podmínky a omezení pro výkon určitých povolání nebo činností.

Zákaz provozovat živnost lze učinit jen zákonem, např.

- soudci, příslušníci bezpečnostních sborů a ozbrojených sil

Ústavní základy

K omezení práva podnikat

NSS v 7 A 77/2002:

- *Právo podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost podle čl. 26 Listiny základních práv a svobod může být zákonem omezeno; takovým omezením je i ustanovení § 18 [ŽivnZ], které zmocňuje obec k vydání tržního řádu formou obecně závazné vyhlášky [dnes již nařízení], a umožňuje jí tak pro území jejího obvodu stanovit s přihlédnutím k místním podmínkám regulaci prodeje zboží.*
- *Nevybočuje-li taková regulace z mezí zákonného zmocnění, nelze ji považovat za zásah do ústavně zaručeného práva podnikat.*

Ústavní základy

Článek 49 Smlouvy o fungování EU

- V rámci níže uvedených ustanovení jsou **zakázána omezení svobody usazování pro státní příslušníky jednoho členského státu na území jiného členského státu**. Stejně tak jsou zakázána omezení při zřizování zastoupení, poboček nebo dceřiných společností státními příslušníky jednoho členského státu usazenými na území jiného členského státu.
- Svoboda usazování zahrnuje přístup **k samostatně výdělečným činnostem a jejich výkon, jakož i zřizování a řízení podniků**, zejména společností ve smyslu čl. 54 druhého pododstavce, **za podmínek stanovených pro vlastní státní příslušníky právem země usazení**, nestanoví-li kapitola o pohybu kapitálu jinak.

Prameny právní úpravy

- Ústava & Listina
  - Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (**živnostenský zákon**)
  - Zákon č. 570/1991 Sb., **o živnostenských úřadech**
    - Nařízení vlády č. 278/2008 Sb., **o obsahových náplních jednotlivých živností**
  - Správní řád
  - Kontrolní řád
  - Přestupkový zákon

Zákonná úprava

Živnostenský zákon

- upravuje veřejnoprávní vztahy, a to
  - hmotněprávní a procesněprávní podmínky pro živnostenské podnikání a
  - pravidla pro výkon kontroly nad dodržováním
- na něj navazuje **zákon o živnostenských úřadech**
  - působnost a pravomoc živnostenských úřadů (ne vše však existuje...)
- často novelizovaný (cca 20 novel za posledních 5 let)
- další vztahy při podnikání upravují jiné právní předpisy

Tržní řád

= **nařízení obce**, jíž může obec vymezit místa (tržnice a tržišťe) pro nabídku a prodej zboží a pro nabídku a poskytování služeb mimo provozovnu (lze i pro vybrané formy); může vůči nim stanovit

- kapacitu a požadavky na vybavenost
- dobu prodeje zboží a poskytování služeb
- pravidla pro udržování čistoty a bezpečnosti
- pravidla, která musí dodržet provozovatel tržnice či tržišťe k zajištění jeho řádného provozu, vč. řádného užívání tržišťe osobami s omezenou schopností pohybu nebo orientace

Dále může obec

- stanovit okruh zakázaných forem prodeje zboží nebo poskytování služeb prováděné mimo provozovnu (v obci či části)
- rozdělit tržišťe podle druhu prodáváného zboží nebo poskytované služby

Základní pojmy a instituty

Živnost = podnikatelská činnost, která je

- soustavná (nikoli nahodilá či jednorázová; ovšem sezónní ano)
- provazovaná samostatně (nejedná se o činnost v závislém, podřízeném postavení; tedy zaměstnaneckém poměru)
- vlastním jménem
- na vlastní odpovědnost (živnostník odpovídá za závazky celým svým majetkem)
- za účelem dosažení zisku a
- za podmínky stanovených živnostenským zákonem

Základní pojmy a instituty

Živnostenské oprávnění

- subjektivní právo veřejnoprávní povahy
- vzniká z titulu
  - Splnění podmínek stanovených v ŽivnZ, nebo
  - Udělení státního povolení (tzv. koncese)

Základní pojmy a instituty

Živností NENÍ (§3)

- provozování činnosti vyhrazené zákonem státu nebo určené PO (tzv. státní monopoly) – dříve poštovní služby
- využívání výsledků duševní tvůrčí činnosti, chráněných zvl. zákony, jejich původci nebo autory – např. činnost hudebních skupin a kapel
- výkon kolektivní správy práva autorského a práv souvisejících s právem autorským podle zvláštního právního předpisu
- restaurování kulturních památek nebo jejich částí, které jsou díly výtvarných umění nebo uměleckořemeslnými pracemi
- provádění archeologických výzkumů

Základní pojmy a instituty

Živností NENÍ (§3) výkon povolání regulovaný zvláštními zákony (mnohdy souvisejícími s profesními komorami) , tj. činnost

- lékařů, zubních lékařů a farmaceutů, nelékařských zdravotnických pracovníků, veterinárních lékařů a dalších veterinárních pracovníků
- advokátů, notářů, patentových zástupců a soudních exekutorů
- znalců a tlumočnicků
- auditorů a daňových poradců
- burzovních dohodců
- zprostředkovatelů a rozhodců, mediátorů (dle Z o mediaci)
- úředně oprávněných zeměměřických inženýrů
- autorizovaných architektů, aut. ing. činných ve výstavbě a aut. inspektorů
- auditorů bezpečnosti pozemních komunikací

Základní pojmy a instituty

Živností NENÍ (§3) další činnost v rozsahu regulovaném dle zvláštních zákonů, např.

- spektrum specifických finančních služeb (činnost bank, pojišťoven, obchodníků s CP), provozování hazardních her
- hornická činnost, výroba a distribuce elektřiny a plynu
- námořní doprava a rybolov, drážní doprava, provozování letišť
- výkon inspekce práce, zprostředkování zaměstnání
- výchova a vzdělávání ve školách, předškolních a školských zařízeních zařazených do rejstříku škol a školských zařízení, vzdělávání v bakalářských, magisterských a doktorských studijních programech a programech celoživotního vzdělávání
- poskytování zdravotních služeb, provozování pohřebišť (ALE *provozování pohřební služby je koncesovanou živností...*)
- archivnictví

Základní pojmy a instituty

Obecné podmínky provozování živnosti

- plná svéprávnost
  - dovršení zletilosti (18 let), emancipace (přiznání soudem dle § 37 NOZ) či uzavření manželství (§ 30 NOZ)
  - lze ji nahradit přivolením soudu k souhlasu zákonného zástupce nezletilého k samostatnému provozování podnikatelské činnosti
- bezúhonnost
  - absence pravomocného odsouzení pro TČ spáchaný úmyslně, jestliže byl tento trestný čin spáchan v souvislosti s podnikáním, anebo s předmětem podnikání, o který žádá nebo který ohlašuje, pokud se na ni nehledí, jako by nebyla odsouzena
  - případná následná novelizace rozhodného ustanovení TrZ je bez právního významu (ledaže by se v jejím důsledku hledělo na pachatele jako by odsouzen nebyl – srov. NSS 6 A 128/2002)

Základní pojmy a instituty

Zvláštní podmínky provozování živnosti

- odborná způsobilost = způsobilost spočívající v odborných znalostech a dovednostech získaných
  - absolvovaným vzděláním
  - praxí v oboru
  - kombinací obojího, popř.
  - složením zkouškypodrobněji v ust. § 21 a 22 ŽivnZ a v přílohách 2, 3 a 5 ŽivnZ
- jiná způsobilost (u některých koncesovaných živností)
  - dosažení věku nejméně 21 let
  - dle zvláštních předpisů (např. zákon o silniční dopravě požaduje po podnikateli v silniční motorové dopravě provozované velkými vozidly splnění finanční způsobilosti)

Základní pojmy a instituty

Odpovědný zástupce

= FO smluvně ustavená podnikatelem, který chce živnostensky podnikat, aby namísto něj splňovala zvláštní podmínky pro provozování živnosti (musí samozřejmě i obecné)

- musí být v potřebném rozsahu účasten při provozování živnosti
- může být ustaven i fakultativně
- odpovídá za řádný provoz živnosti a za dodržování předpisů vztahujících se k živnostenskému oprávnění, podnikatelsky (navenek) však stále odpovídá podnikatel
- nemůže jí být osoba, které byl uložen zákaz činnosti pro živnost, do jejíž obsahové náplně tato činnost spadá

Překážky

- Prohlášení konkurzu
- 3 roky od zamítnutí insolvenčního návrhu proto, že majetek dlužníka nebude postačovat k úhradě nákladů insolvenčního řízení
- Další omezení související insolvencí ... § 8 odst. 3 a 4
- Uložení zákazu činnosti, která spadá do obsahové náplně živnosti

Překážky

Dále nemůže provozovat

- (3 roky) FO či PO, které bylo zrušeno živnostenské (dle § 58 odst. 2 a 3) oprávnění, protože (jako podnikatel)
  - závažným způsobem porušila nebo porušuje podmínky stanovené rozhodnutím o udělení koncese, ŽivnZ nebo zvláštními právními předpisy
  - neplní závazky vůči státu v oblasti sociálního zabezpečení
  - neprovozuje živnost po dobu delší než 4 roky (a nepřerušil)
  - zahraniční fyzická osoba přestala splňovat podmínku povolení k pobytu v ČR, pakliže je oprávnění na tuto podmínku vázáno

Překážky

Dále nemůže provozovat (3 roky)

- PO, členem jejíhož statutárního orgánu je FO nebo PO, které bylo z uvedených důvodů zrušeno živnostenské oprávnění (ledaže prokážou vynaložení veškerého úsilí)
- PO, členem jejíhož statutárního orgánu je FO nebo PO, která byla členem statutárního orgánu v době, kdy nastaly nebo trvaly skutečnosti, které vedly ke zrušení živnostenského oprávnění z uvedených důvodů

Oprávnění podnikatele

- vykonávat živnostenské podnikání
- rozsah vyplývá z konkrétní živnosti, resp. jejich součtu
- a z § 34 až 44 ŽivnZ v návaznosti na předmět podnikatelské činnosti (výrobní činnosti, obchodní, služby)

Oprávnění podnikatele

u obchodní činnosti (zůstane-li zachována povaha živnosti a je-li k tomu vyžadována koncese, tak jen pokud ji k tomu má) také

- pronajímat zboží
- zprostředkovávat koupi a prodej zboží v jednotlivých případech
- provádět na zboží drobné změny, jimiž zboží přizpůsobuje potřebám kupujícího na jeho žádost
- provádět montáž zboží dodaného zákazníkovi, pokud může být provedena jednoduchými operacemi bez zvláštních odborných znalostí
- provádět výměnu vadných součástí u dodaného zboží, pokud může být provedena jednoduchým způsobem bez zvláštních odborných znalostí
- provádět servis dodaného zboží (při použití odborně způsobilých osob)
- přijímat objednávky na zhotovení, zpracování nebo úpravy zboží, k jehož prodeji je oprávněn, a dát tyto práce provést oprávněným výrobcem

Oprávnění podnikatele

u výrobní činnosti (zůstane-li zachována povaha živnosti)

- výrobky vyrábět a dále prodávat a opravovat

u výrobní činnosti a dále u podnikatele, který provozuje živnost, při níž poskytuje **opravy nebo údržbu věcí, přepravu osob nebo věcí, ubytování, hostinskou činnost, zastavárenskou činnost a jiné práce a výkony k uspokojování dalších potřeb** (zůstane-li zachována povaha živnosti)

- nakupovat za účelem dalšího prodeje a prodávat výrobky i jiných výrobců (zůstane zachována povaha výrobní živnosti) a příslušenství, pokud jsou stejného druhu jako výrobky vlastní výroby, nebo v jednotlivých případech zprostředkovávat prodej cizích výrobků a příslušenství
- vyrábět a potiskovat obaly, etikety a jiné pomocné prostředky umožňující prodej výrobků, které vyrábí
- pronajímat výrobky vlastní výroby i výrobky jiných výrobců stejného druhu (zůstane zachována povaha výrobní živnosti), jakož i příslušenství
- provádět montáž, seřízení a údržbu výrobků

Oprávnění podnikatele

podnikatel oprávněný k přepravě osob a zboží

- činnosti související se zajištěním bezpečnosti a pohodlí cestujících, překládat, skladovat a balit zásilky, provozovat úschovu a poskytovat pohostinství v dopravních prostředcích

Povinnosti podnikatele

- vůči veřejné správě na úseku živnostenské podnikání
- vůči třetím osobám (zákazníkům)
- jiné veřejnoprávní povinnosti (daňové, v oblasti sociálního zabezpečení, veřejného zdravotního pojištění, ochrany spotřebitele...)

Povinnosti podnikatele

- viditelně označit sídlo a prokázat užívací titul (liší-li se od bydliště)
- podnikatel a osoby provozující činnost, která je předmětem živnosti, jsou povinni se prokázat zaměstnancům ŽÚ
- zajistit v potřebném rozsahu účast odpovědného zástupce při provozování živnosti (podniká-li jeho prostřednictvím)
- prokázat kontrolnímu orgánu na jeho žádost a v jím stanovené lhůtě způsob nabytí prodávaného zboží nebo materiálu používaného k poskytování služeb
- na žádost ŽÚ sdělit, zda živnost provozuje, a doložit doklady prokazující provozování živnosti
- oznámit pokračování v činnosti, která je předmětem živnosti (před uplynutím doby přerušeni)
- identifikovat některé osoby, od nichž vykupuje nebo přijímá do zástavy použité zboží bez dokladu o koupi (a též zboží)

Povinnosti podnikatele

vztahující se k **provozovně** = prostor, v němž je živnost provozována (i automat nebo obdobné zařízení sloužící k prodeji zboží nebo poskytování služeb a mobilní provozovna) zejména

- na žádost ŽÚ prokázat právní důvod pro užívání provozovny, popř. oprávněnost umístění mobilní provozovny
- zahájení a ukončení provozování živnosti v provozovně oznámit ŽÚ předem (není-li to uvedeno při vzniku oprávnění)
- zajistit způsobilost pro provozování živnosti dle zvl. předpisů
- ustanovit osobu odpovědnou za činnost provozovny
- řádně provozovnu označit (§ 17 odst. 7 a 8 ŽivnZ)

živnost může být provozována **ve více provozovnách**

Povinnosti podnikatele

- zajistit, že jeho zaměstnanci prokázali splnění podmínky bezúhonnosti (pokud to Z požaduje)
- zajistit v provozovně určené pro prodej nebo služby česky nebo slovensky mluvící osobu
- nejpozději ke dni ukončení činnosti v provozovně oznámit živnostenskému úřadu, na jaké adrese lze vypořádat jeho případné závazky
- zajistit, aby jeho zaměstnanci splňují způsobilost pro výkon povolání stanovenou zvláštními právními předpisy, znalost bezpečnostních předpisů a předpisů upravujících ochranu veřejného zdraví

Přístupové režimy

Dle způsobu vzniku

Ohlašovací živnosti

- Vznikají na základě akceptovaného aktu ohlášení živnosti

Dle požadavků

- Volná
- Řemeslné
- Vázané

Koncesované živnosti

- Vznikají na základě konstitutivního rozhodnutí příslušného ŽÚ o udělení koncese

Ohlašovací živnosti

- Vznikají **ohlášením**
  - Jednostranný úkon ohlašovatele
- Po splnění určitých podmínek jsou **nárokové**
  - Obecné podmínky (plná svéprávnost, bezúhonnost)
  - Zvláštní podmínky (odborná nebo jiná způsobilost, pokud ji ZoŽP nebo zvláštní předpisy vyžadují)

Ohlašovací živnosti

- Volná
  - Netřeba prokázání odborné ani jiné způsobilosti
- Řemeslné
  - Potřebné prokázání odborné způsobilosti, zpravidla vyučením v oboru spojeným se získáním tříleté praxe v oboru
- Vázané
  - Potřebné prokázání složitějších kvalifikačních předpokladů, zpravidla zvláštního oprávnění či osvědčení , event. SŠ či VŠ vzdělání, popř. rekvalifikaci s praxí

Živnost volná

Předmět podnikání **Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona**, např.

8. Pěstitelské pálení

47. Zprostředkování obchodu a služeb

55. Ubytovací služby

68. Fotografické služby

69. Překladatelská a tlumočnická činnost

73. Provozování kulturních, kulturně-vzdělávacích a zábavních zařízení, pořádání kulturních produkcí, zábav, výstav, veletrhů, přehlídek, prodejních a obdobných akcí

74. Provozování tělovýchovných a sportovních zařízení a organizování sportovní činnosti

80. Výroba, obchod a služby jinde nezařazené

Pěstitelské pálení

Výroba ovocných destilátů pro pěstitele ovoce v pěstitelských pálenicích.

Výroba, obchod a služby jinde nezařazené

Výroba, obchod a služby v oblastech, které nejsou předmětem jinde nezařazené živností koncesovaných, vázaných a řemeslných, ani nespadají pod jinou činnost uvedenou v příloze č. 4 k zákonu č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Živnosti řemeslné

Řeznictví a uzenářství	strojů a přístrojů, el. a	zkoušky tlakových zařízení a
Mlékárenství	telekomunikačních zařízení	nádob na plyny
Mlynářství	Hodinářství	Montáž, opravy, revize a
Pekařství, cukrářství	Zlatnictví a klenotnictví	zkoušky zdvihacích zařízení
Pivovarnictví a sladovnictví	Truhlářství, podlahářství	Izolatérství
Zpracování kůží a kožešin	Výroba a opravy hud. nástrojů	Malířství, lakýrnictví, natěračství
Aplikace, výroba a opravy ortopedické obuvi	Opravy ostatních dopravních prostředků a pracovních strojů	Pokrývačství, tesařství
Broušení a leptání skla	Zednictví	Klempířství a oprava karoserií
Zpracování gumárenských směsí	Montáž, opravy, revize a	Kamnářství
Zpracování kamene	zkoušky elektrických zařízení	Opravy silničních vozidel
Slévárenství, modelářství	Montáž, opravy a rekonstrukce	Holičství, kadeřnictví
Kovářství, podkovářství	chladicích zařízení a tepelných	Barvení a chemická úprava textilií
Obráběčství	čerpadel	Čištění a praní textilu a oděvů
Zámečnictví, nástrojářství	Vodoinstalátérství, topenářství	Kominictví
Galvanizérství, smaltérství	Montáž, opravy, revize a zkoušky	Hostinská činnost
Výroba, instalace, opravy el.	plyn. zařiz. a plnění nádob plyny	Kosmetické služby
	Montáž, opravy, revize a	Pedikúra, manikúra

Hostinská činnost

Činnosti spočívající v přípravě a prodeji pokrmů a nápojů k bezprostřední spotřebě v provozovně, v níž jsou prodávány.

V rámci živnosti je možno poskytovat ubytování ve všech ubytovacích zařízeních (například hotel, motel, kemp, ubytovna) a v bytových domech, rodinných domech nebo ve stavbách pro rodinnou rekreaci. Pokud zůstane zachována povaha živnosti, lze provádět prodej pomocí automatů (nápojové, občerstvovací), doplňkový prodej (například tabákové výrobky, upomínkové předměty, základní hygienické potřeby), prodej pokrmů a nápojů přes ulici, půjčování novin a časopisů, půjčování stolních společenských her (například karty, šachy), provozování her (například kulečnick, bowling).

Hostinská činnost

Činnosti spočívající v přípravě a prodeji pokrmů a nápojů k bezprostřední spotřebě v provozovně, v níž jsou prodávány.

V rámci živnosti je možno poskytovat ubytování ve všech ubytovacích zařízeních (například hotel, motel, kemp, ubytovna) a v bytových domech, rodinných domech nebo ve stavbách pro rodinnou rekreaci. Pokud zůstane zachována povaha živnosti, lze provádět prodej pomocí automatů (nápojové, občerstvovací), doplňkový prodej (například tabákové výrobky, upomínkové předměty, základní hygienické potřeby), prodej pokrmů a nápojů přes ulici, půjčování novin a časopisů, půjčování stolních společenských her (například karty, šachy), provozování her (například kulečnick, bowling).

Živnosti vázané

- Diagnostická, zkušební a poradenská činnost v ochraně rostlin a ošetřování rostlin, rostlinných produktů, objektů a půdy proti škodlivým organismům přípravky na ochranu rostlin nebo biocidními přípravky
- Geologické práce
- Zpracování tabáku a výroba tabákových výrobků
- Výroba a zpracování paliv a maziv
- Výroba nebezpečných chem. látek a nebezp. chemických přípravků a prodej chemických látek a chemických přípravků klasifikovaných jako vysoce toxické a toxické
- ...
- Oční optika
- Podnikání v oblasti nakládání s nebezpečnými odpady
- Projektová činnost ve výstavbě
- Provádění staveb, jejich změn a odstraňování
- Nákup a prodej kulturních památek nebo předmětů kulturní hodnoty.
- Obchod se zvířaty určenými pro zájmové chovy
- Činnost účetních poradců, vedení účetnictví, vedení daňové evidence
- ...
- Průvodcovská činnost horská
- Vodní záchranná služba
- ...
- Péče o dítě do tří let věku v denním režimu
- Psychologické poradenství a diagnostika
- ...
- Provozování solárií

Průvodcovská činnost horská

Činnost horského průvodce spočívá v organizování a provádění jednotlivců nebo skupin v horském prostředí, s výjimkou oblastí ledovců, skal, kaňoningu a všech dalších terénů, v nichž postup vyžaduje použití horolezecké techniky, horolezeckých pomůcek a materiálu (zejména stoupacích želez, cepínů, lan, jisticích prostředků), kdy v zasněžených horských terénech je provádění možné pouze ve zvlněných terénech severského typu a je vyloučena realizace jakýchkoli lyžařských, skialpinistických a obdobných činností, s výjimkou chůze na sněžnicích po značených turistických cestách.

Činnost horského vůdce, kterou je organizování a provádění jednotlivců nebo skupin ve vysokohorském prostředí, včetně ledovců, při skalním lezení a horolezectví na zajištěných cestách, umělých lezeckých stěnách, při skialpinistických túrách, vedení a organizování vysokohorských expedic, včetně zajišťování bezpečnosti.

V rámci živnosti je možno uskutečňovat činnost informační, půjčování lezecké, horolezecké, skialpinistické a obdobné výbroje a výstroje.

Průvodcovská činnost horská

a) střední vzdělání s maturitní zkouškou a profesní kvalifikace pro horskou průvodcovskou činnost podle zvláštního právního předpisu

Nebo

b) osvědčení o rekvalifikaci nebo jiný doklad o odborné kvalifikaci pro příslušnou pracovní činnost vydaný zařízením akreditovaným Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, nebo ministerstvem, do jehož působnosti patří odvětví, v němž je živnost provozována, a 4 roky praxe v oboru

Koncesované živnosti

- Svou podstatou jde o živnosti složitější, s „většími možnými riziky“, pročež jsou na (budoucí) podnikatele kladeny vyšší odbornostní a kontrolní požadavky, než u živností ohlašovacích; patrně též ověření jejich splnění je náročnější
- Nejsou nárokové (koncesovaná živnost je druhem „státního povolení“)

Živnosti koncesované

- Nejrůznější doprava
- Provoz střelnic, krematorií...
- Ochrana majetku a osob, detektivní služby
- Provozování cestovní kanceláře
- Výroba a rozvod tepelné energie apod.

Živnosti koncesované

Výroba a úprava kvasného lihu, lihovin a ostatních alkoholických nápojů (s výjimkou piva, ovocných vín, ostatních vín a medoviny a ovocných destilátů získaných pěstitelem pálením) alternativně:

- a) vysokoškolské vzdělání ve studijním programu a studijním oboru zaměřeném na potravinářskou technologii, chemii, zemědělství, farmacii, lékařství nebo veterinární lékařství,
- b) vyšší odborné vzdělání v oboru zaměřeném na potravinářskou technologii, chemii, zemědělství, farmacii nebo veterinární lékařství a 3 roky praxe v oboru,
- c) střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru vzdělání zaměřeném na potravinářskou technologii, chemii, zemědělství, nebo v oboru laborant pro farmaceutickou výrobu a 3 roky praxe v oboru,
- d) osvědčení o rekvalifikaci nebo jiný doklad o odborné kvalifikaci pro příslušnou pracovní činnost vydaný zařízením akr. podle zvláštních právních předpisů, zařízením akreditovaným MŠMT, nebo minist., do jehož působnosti patří odvětví, v němž je živnost provozována, a 3 roky praxe v oboru,
- e) doklady podle § 7 odst. 5 písm. a), b), c), d) nebo e) ZoŽP

Orgány

Živnostenské úřady = orgány státní správy ŽP

Obecní ŽÚ (v rámci obcí III)

- vykonává činnosti v rozsahu stanoveném živnostenským zákonem
  - přijímá ohlášky, rozhoduje o koncesích, provádí kontrolu
- a dále zejména (dle Z o ŽÚ)
  - přijímá přihlášky k registraci nebo oznámení dle daňového řádu
  - přijímá oznámení a hlášení v oblasti sociálního zabezpečení od fyzických osob podnikajících na základě živnostenského oprávnění, a to v rozsahu stanoveném zvláštními právními předpisy
  - přijímá oznámení osob podnikajících na základě živnostenského oprávnění o vzniku volných pracovních míst nebo jejich obsazení
  - přijímá oznámení a hlášení fyzických osob podnikajících na základě živnostenského oprávnění vůči zdravotním pojišťovnám v rozsahu stanoveném zvláštním právním předpisem

Orgány

Krajský ŽÚ zejména

- rozhoduje o odvolání proti rozhodnutím obecních ŽÚ
- vykonává řídicí, koordinační, kontrolní a metodickou činnost, a to včetně výkonu funkce centrálních registračních míst a jednotných kontaktních míst, vůči obecním živnostenským úřadům ve svém správním obvodu; obecním živnostenským úřadům ve svém správním obvodu může nařídit provedení živnostenské kontroly
- spolupracuje se správními úřady (s jejichž činností se živnostenská správa potkává)
- je oprávněn vyžadovat od ústředních správních úřadů potřebná stanoviska a vyjádření

Orgány

Živnostenský úřad České republiky zejména

- zpracovává koncepce v oblasti živnostenského podnikání, spolupracuje se správními úřady (s jejichž činností se živnostenská správa potkává)
- vykonává řídicí, koordinační, kontrolní a metodickou činnost vůči krajským ŽÚ, může nařídit ŽÚ provedení živnostenské kontroly
- v zákonem stanovených případech rozhoduje jako 1st. orgán, rozhoduje o odvolání proti rozhodnutím krajských ŽÚ
- je správcem živnostenského rejstříku
- je oprávněn vyžadovat od ústředních správních úřadů potřebná stanoviska a vyjádření

POZOR – ještě nevznikl => MPO

Živnostenský rejstřík

- = informační systém VeSpr vedený v elektronické podobě
- v části veřejným seznamem
  - identifikace osoby podnikatele
  - předmět podnikání, druh živnosti
  - údaje související s živnostenským oprávněním (datum vzniku, platnost apod.)
  - překážky provozování živnosti
- v části neveřejným seznamem
  - např. udělené pokuty
- Spravuje ho ŽÚ ČR (resp. MPO)
- Provozovateli jsou krajské ŽÚ

Postupy

- Ohlášení
- Řízení o koncesi

Ohlášení živnosti

- podání (ohláška) ŽÚ
  - ŽÚ se obecní úřad obce III (příslušný odbor obecního úřadu)
  - místní příslušnost není dána (lze ohlásit v každé z více než 200 obcí III)
- správní poplatek (1000 Kč, přidání 500 Kč)
- též lze spojit s dalšími oznámeními, přihláškami či registracemi
- vzniká ohlášením
- do 5 pracovních dnů provede ŽÚ zápis do živnostenského rejstříku a vydá podnikateli výpis
- nebyly-li splněny podmínky – výzva, popř. rozhodnutí o tom, že nevznikla

Řízení o koncesi

- **žádost** (náležitosti + doklady, které jsou nezbytné k zaujetí stanoviska příslušného orgánu státní správy)
- je-li nutné oprávnění nebo souhlas nebo povolení nebo vyjádření orgánu státní správy, živnostenský úřad mu předloží žádost, aby zaujal stanovisko do 30 dnů od doručení žádosti
- *Před rozhodnutím o koncesi živnostenský úřad zjišťuje, zda jsou splněny všeobecné a zvláštní podmínky pro provozování živnosti a zda netrvá překážka provozování živnosti (§ 53 odst. 1)*
- § 53 odst. 2 *Není-li splněna některá z podmínek podle odstavce 1 nebo nesouhlasí-li s udělením koncese orgán státní správy příslušný podle přílohy č. 3 k tomuto zákonu, živnostenský úřad žádost zamítne.*

Řízení o koncesi

Výroba a úprava kvasného lihu...

- **žádost** (náležitosti + doklady, které jsou nezbytné k zaujetí stanoviska příslušného orgánu státní správy)
- orgán, který se vyjadřuje k žádosti o koncesi Ministerstvo zemědělství
- relevantním je zákon č. 61/1997 Sb. (o lihu)
- *Před rozhodnutím o koncesi živnostenský úřad zjišťuje, zda jsou splněny všeobecné a zvláštní podmínky pro provozování živnosti a zda netrvá překážka provozování živnosti (§ 53 odst. 1)*
- *Není-li splněna některá z daných podmínek nebo nesouhlasí-li s udělením koncese Ministerstvo zemědělství, ŽÚ žádost zamítne.*

Změna živnostenského oprávnění

- podnikatel je povinen oznámit ŽÚ všechny změny a doplnění, jež se týkají údajů a dokladů, které jsou stanoveny pro vznik oprávnění, a předložit doklady prokazující tyto změny do 15 dnů ode dne, kdy nastaly
  - nemusí, pokud se jedná o změny a doplnění již zapsané v základních registrech, v OR nebo v informačním systému evidence obyvatel, pokud je občanem ČR, anebo v informačním systému cizinců, je-li cizincem
- ŽÚ zapíše bez zbytečného odkladu do rejstříku / změni rozhodnutí o udělení koncese

Změna živnostenského oprávnění

- pokud podnikatel změny neoznámí, může mu ŽÚ uložit pokutu
- pokud ŽÚ zjistí, že zápis změny nebo doplnění do živnostenského rejstříku na základě ohlášení byly provedeny v rozporu se zákonem, zahájí **řízení o zrušení živnostenského oprávnění**
- pokud ŽÚ prokazatelně zjistí změny sám, i tak je zapíše bez zbytečného odkladu do živnostenského rejstříku / rozhodne o změně koncese
- chyby v psaní a jiné zřejmé nesprávnosti v zápisu v živnostenském rejstříku nebo ve výpisu z něj živnostenský úřad kdykoli opraví provedením opravného zápisu a podnikateli vydá výpis

Zánik živnostenského oprávnění

Zánik živnostenského oprávnění

- smrtí podnikatele, nejde-li o případy, kdy pokračuje někdo jiný (§ 13)
- zánikem právnické osoby, nejde-li o případy, v nichž pokračuje nástupce (§ 14)
- uplynutím doby, pokud bylo živnostenské oprávnění omezeno na dobu určitou
- výmazem zahraniční osoby povinně zapsané v obchodním rejstříku nebo jejího předmětu podnikání z obchodního rejstříku
- stanoví-li tak zvláštní právní předpis
- rozhodnutím živnostenského úřadu o **zrušení** živnostenského oprávnění

Zánik živnostenského oprávnění

Zrušení ŽÚ

- Nesplňování obecných podmínek
- Překážky (§ 8 – konkurz, insolvence, zákaz činnosti)
- Žádost podnikatele
- *Neprokázaní právního důvodu užívání prostor určených pro podnikání*
- *Na návrh orgánu státní správy vydávajícího stanovisko podle § 52 odst. 1 z důvodu, že podnikatel **závažným způsobem porušil nebo porušuje podmínky stanovené rozhodnutím o udělení koncese, ŽivnZ** nebo zvláštními právními předpisy....*
- *MŮŽE zrušit/pozastavit, jestliže podnikatel závažným způsobem porušil nebo porušuje podmínky stanovené rozhodnutím o udělení koncese, tímto zákonem nebo zvláštními právními předpisy....*

Kontrola

- prováděna ŽÚ (fakticky jejich zaměstnanci)
- z moci úřední, postupem podle kontrolního řádu (zákon č. 255/2012 Sb.) + zvl. úprava (§ 60a až § 60d)
  - kontrolovaný je povinen poskytnout součinnost
  - podnikatel je oprávněn přizvat v průběhu kontroly jím zvolenou třetí osobu
  - o kontrole se sepisuje protokol, který se doručuje kontrolované osobě, kontrolovaný proti němu může do 15 dnů podat námitky
  - ŽÚ může rozhodnutím uložit podnikateli odstranění nedostatků zjištěných při provozování živnosti (případné odvolání nemá odkladný účinek)

Kontrola

- zaměřena na plnění
  - povinností stanovených ŽivnZ, zvl. předpisy (dopadajícími na živnostenské podnikání)
  - podmínek provozování živnosti v rozhodnutí o udělení koncese
- specifické postavení související s kontrolou značení a nakládání s lihem a značení tabákových výrobků)
  - pokud zjistí, jsou oprávněni kontrolovat
  - zjistí-li, že došlo k porušení, sdělí tuto skutečnost bezodkladně správci spotřební daně

Přestupky

- již nejsou správní delikty
- přestupky FO
- přestupky podnikajících FO a PO
- přestupky PO
- pokuty do 10 / 100 / 500 / 750 k / 1 M
- procesní postup dle ŽivnZ + „PřestZ“ (Z 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich) + SprŘ

Přestupky

- Přestupky FO (§ 61)
  - FO jako správce pozůstalosti (do 10k)
  - FO předkládající nepravdivé čestné prohlášení o bezúhonnosti (do 100k)
  - FO, která provozuje živnost bez příslušného oprávnění (do 500k / 750k / 1M)
- Přestupky PO (§ 63)
  - podnikání bez příslušného živnostenského oprávnění (do 500k / 750k / 1M)

Přestupky

- Přestupky PO a podnikajících FO (§ 62), nejrůznější prohřešky, např.
  - neoznámení ŽÚ pokračování v provozování živnosti podle § 31 odst. 12 – do 10k
  - neoznámení změny a doplnění týkající se údajů a dokladů, které jsou stanoveny pro ohlášení živnosti, nebo nepředložení dokladů o nich (s výjimkou neoznámení změny oboru činnosti u živnosti volné) – až 20k
  - neoznámení ustanovení odpovědného zástupce pro živnost ohlašovací nebo ukončení výkonu jeho funkce podle § 11 odst. 5 ŽÚ – až 50k
  - neprokázání vlastnického nebo užívacího práva k objektům nebo místnostem provozovny / oprávněnosti umístění mobilní provozovny – až 100k
  - umožnění prodejem zboží nebo poskytováním služeb pomocí automatů obsluhovaných spotřebitelem získat určité druhy zboží osobám chráněným zvláštními právními předpisy – do 1M

Děkuji Vám za pozornost